

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 24. november 2019
Sagsnr.: 2019-0035-0116
Dok.: 1300441

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål D fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg

Samrådsspørgsmål D:

”Vil ministeren i et kommende hastesamråd redegøre for den seneste udvikling i sagerne om Tyrkiets tilbagesendelse af IS-krigere/terrorister til Danmark, herunder oplyse hvor mange danske statsborgerskaber ministeren i den anledning har frataget, oplyse hvor mange IS-krigere/terrorister der er indrejst til Danmark, oplyse hvor mange der forventes i nærmeste fremtid samt oplyse, hvordan regeringen vil håndtere sagerne, når IS-krigerne/terroristerne står i Danmark?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Det er aftalt, at udlændinge- og integrationsministeren indleder med en overordnet introduktion, herunder med orientering om, at ministeren den 25. og 26. november 2019 administrativt har frataget det danske statsborgerskab fra to fremmedkrigere. Herefter gives ordet til justitsministeren for en redegørelse for det aktuelle billede vedrørende udrejste fremmedkrigere, regeringens linje, myndighedernes håndtering af sagerne og iværksatte initiativer til at styrke indsatsen mod fremmedkrigere. Heref-

ter gives ordet til udlændinge- og integrationsministeren for en redegørelse for af antallet af danske statsborgerskaber, der er frataget administrativt efter de nye regler i indfødsretsloven.

Svar:

[Indledning]

1. Tak for det.

Og tak for samrådsspørgsmålet.

Der er ingen tvivl om, at spørgsmålet om håndteringen af fremmedkrigere er et meget vigtigt emne. Det er også mit indtryk, at det var et spørgsmål, som den tidligere regering var meget optaget af.

Og udfordringerne er ikke blevet mindre i lyset af den seneste tids begivenheder.

I begyndelsen af oktober så vi med Tyrkiets offensiv i det nordlige Syrien en dybt bekymrende udvikling.

Oven i det kommer så, at vi for nylig så den første fremmedkriger med dansk statsborgerskab ankomme til Danmark i lang tid.

Det har været en påmindelse for os alle om den forræderiske kamp, som fremmedkrigere, der er udrejst fra Danmark, har taget del i.

Og det er samtidig en påmindelse om, at truslen fra fremmedkrigere er alvorlig – og skal tages alvorligt.

PET vurderer, at selv få fremmedkrigere, der er udrejst fra Danmark, og som måtte rejse til Danmark igen, kan udgøre en terrortrussel mod Danmark. Det kan også øge truslen mod danske interesser i udlandet, hvis sådanne personer rejser til andre lande.

Samtidig vurderer PET, at fremmedkrigere, der er udrejst fra *andre* europæiske lande, og som nu rejser tilbage til de pågældende europæiske lande, også kan udgøre en trussel mod Danmark og danske interesser.

Jeg forstår derfor til fulde udvalgets interesse for, hvordan myndighederne håndterer – og har tænkt sig at håndtere – de fremmedkrigere, der er kommet til Danmark, og som vil komme til Danmark i fremtiden.

For som jeg har sagt mange gange – og som den tidligere regering også gjorde det klart – så har vi ikke set den sidste fremmedkriger komme til Danmark.

Men lad mig starte med at ridse det aktuelle billede op for jer.

[Aktuelle tal]

2. Det er PET's vurdering, at der siden sommeren 2012 er udrejst mindst 159 personer fra Danmark, som vurderes at have opholdt sig hos militant islamistiske grupper i Syrien og Irak.

Antallet af personer, der udrejser til Syrien og Irak, har ifølge PET været faldende siden 2014, og der har i de seneste år været meget få udrejste.

Den flittige lytter vil måske have bemærket, at antallet af personer, der vurderes at være udrejst, inden for de seneste par uger er gået fra 158 til 159. Det skyldes ikke en ny udrejse – men at PET nu har oplysninger, som gør, at en person, der tidligere har ”været på vippen”, nu vurderes at have været udrejst.

PET vurderer, at knap halvdelen af de mindst 159 udrejste har forladt konfliktzonen igen og er rejst til Danmark eller andre lande. Omkring en tredjedel formodes at være omkommet dernede.

Den seneste fremmedkriger med dansk statsborgerskab kom som bekendt til Danmark den 11. november 2019 – og han var som sagt den første i lang tid.

Tilbage står, at PET vurderer, at 34 voksne personer, som er udrejst fra Danmark, fortsat befinder sig i konfliktzonen eller omkringliggende lande.

Ud af disse 34 personer har der ifølge PET's oplysninger indtil for nyligt været 24 danske statsborgere. Men som udlændinge- og integrationsministeren indledte med at fortælle – og som han vil komme nærmere ind på om lidt – er der nu i to sager truffet administrativ afgørelse om fratagelse af dansk statsborgerskab.

Der er derfor nu 22 danske statsborgere tilbage, som fortsat befinder sig i konfliktzonen eller omkringliggende lande. PET vurderer, at 11 af disse danske statsborgere er tilbageholdt eller fængslet, mens de resterende 11 formodes fortsat at opholde sig på fri fod i konfliktområdet eller omkringliggende lande.

De resterende 12 er udlændinge. 10 af disse har haft opholdstilladelse i Danmark. Alle 10 udlændinge har efterfølgende fået inddraget deres opholdstilladelse.

[Regeringens holdning]

3. Jeg vil gerne gentage det, som jeg ved flere lejligheder har slået meget klart fast.

Fremmedkrigere er uønskede i Danmark – dansk statsborgerskab eller ej. Og de bør tage konsekvensen af deres valg.

Valget var at vende Danmark ryggen og rejse til slagmarkerne i Syrien eller Irak for at kæmpe for en totalitær ideologi, der er i direkte konflikt med vores frie samfund med værdier som demokrati som styreform, velstand gennem handel mellem lande, en verden, der står på lov og ret – og ikke den stærkeste eller mest brutale ret – internationale aftaler og menneskerettigheder.

Konsekvensen, de nu bør tage, må være at blive væk fra det Danmark, de lagde bag sig.

Vi har ingen interesse i at få disse personer til Danmark.

Men som jeg også sagde i forbindelse med forespørgselsdebatten i sidste uge, så er det desværre bare sådan, at vi ikke kan holde alle fremmedkrigere med dansk statsborgerskab ude af Danmark for evigt. For vi skal overholde vores retlige forpligtelser – også de internationale af slagsen. Og her spiller statsborgerskabet en rolle.

Danmark har ikke nogen *generel* retlig forpligtelse til aktivt at arbejde for at bringe danske statsborgere, der har opholdt sig hos militant islamistiske grupper i Syrien eller Irak, til Danmark.

Det følger dog af Danmarks internationale forpligtelser, at en dansk statsborger ikke kan fratages sit statsborgerskab, hvis den pågældende dermed gøres statsløs.

Det er samtidig en del af kernen i at have statsborgerskab i et land, at man ikke kan *udvises* af det pågældende land, og at man ikke kan berøves retten til *indrejse* i landet.

Det indebærer også, at de danske myndigheder – hvis der f.eks. modtages en ansøgning om pas fra en dansk statsborger, der befinder sig i udlandet – ikke kan nægte at udstede et pas til den pågældende, hvis vedkommende

dermed frarøves muligheden for at udøve sin kernerettighed til at indrejse i Danmark.

De danske myndigheder kan således stå i en situation, hvor de er retligt forpligtet til *enten* at udstede et pas til den pågældende *eller* at arbejde på at få den pågældende udleveret med henblik på strafforfølgning i Danmark.

Og i de situationer vil det – af sikkerhedsmæssige og retshåndhævelsesmæssige hensyn – være at foretrække, at den pågældende kommer til Danmark på en kontrolleret måde, som bedst understøtter den videre strafforfølgning af vedkommende her i landet.

Og ja; det betyder også, at vi ikke har set den sidste fremmedkriger komme til Danmark.

Det var også en erkendelse, den tidligere regering havde.

[Myndighedernes håndtering]

4. Og hvad stiller vi så op med de fremmedkrigere, der kommer til Danmark?

I mine øjne er det først og fremmest vigtigt, at de så vidt muligt straffes hårdt.

Jo allerhelst dér, hvor de har begået deres forbrydelser. Og hvis de allerede er dømt i udlandet, må myndighederne se på, om de kan straffes yderligere her i landet.

Men ellers her i landet. Fremmedkrigere skal straffes hårdt og konsekvent.

For det andet skal myndighederne forsøge at reducere truslen på den længere bane.

Det er også her en kerneprioritet for regeringen at håndtere den sikkerhedsmæssige trussel, der er i forhold til fremmedkrigere, så effektivt som muligt.

Derfor har PET også siden starten af konflikten i Syrien haft stort fokus på den fare, som fremmedkrigere kan udgøre.

Jeg håber på udvalgets forståelse for, at jeg ikke går nærmere ind i PET's indsats på området.

Men det er klart, at truslen fra fremmedkrigere tages meget alvorligt. Og det handler også om at få taget målrettet fat i de her typer og sikre en konsekvent indsats for afradikalisering både i fængslerne og udenfor.

[Initiativer]

5. Regeringen har siden sin tiltræden arbejdet målrettet for at tage initiativer mod fremmedkrigere.

Regeringen har bl.a. intensiveret bestræbelserne på sammen med andre europæiske lande at styrke muligheden for retsforfølgelse af fremmedkrigere lokalt i regionen.

Regeringen er således i dialog med en række europæiske lande om muligheden for at retsforfølge fremmedkrigere i regionen.

Derudover har regeringen med et bredt flertal i Folketinget for nyligt fået hastebehandlet og vedtaget et lovforslag, der gør det muligt administrativt at fratage statsborgerskabet fra fremmedkrigere med mere end ét statsborgerskab.

Det vil jeg lade udlændinge- og integrationsministeren fortælle nærmere om.

Derudover har jeg i sidste uge sendt et lovforslag om ændring af pasloven i høring.

Med lovforslaget lægger vi op til at opretholde de gældende regler om, at et pas kan inddrages eller nægtes udstedt til personer, der bl.a. mistænkes for at ville rejse til udlandet som fremmedkrigere.

Der er behov for lovforslaget, da de gældende bestemmelser ellers vil bortfalde den 1. marts 2020.

Udover at opretholde den nuværende ordning lægger regeringen op til at forlænge den maksimale tidsmæssige udstrækning af afgørelserne fra op til 1 år til op til 3 år.

Herudover har udenrigsministeren sendt et lovforslag i høring, der handler om fremmedkriegeres adgang til konsulær bistand i udlandet.

Lovforslaget skal forhindre, at fremmedkrigere kan rejse ud og kæmpe mod alt, hvad Danmark er og står for, for så efterfølgende at komme og kræve fuld adgang til den danske stats hjælp og støtte i udlandet.

Lovforslaget hører som sagt under udenrigsministeren, så det er ikke noget, jeg vil komme nærmere ind på.

Herudover mener regeringen, at vi skal se på, om straf-niveauerne ligger rigtigt for de personer, der forråder det

danske samfund og tilslutter sig kampen imod vores demokratiske værdier om frihed og lighed.

For niveauet for straffene viser, hvor meget vi som samfund tager afstand fra de forbrydelser, der bliver begået. Og vi ønsker fra regeringens side at sende et klart signal om, at vi tager skarpt afstand fra f.eks. at rejse ud som fremmedkriger og tilslutte sig terrororganisationer.

For når vi ser på alvoren og skadesvirkningerne af de forbrydelser, som fremmedkrigere og andre terrorister begår, så er der behov for at straffe hårdere.

Regeringen er således i fuld gang med at kigge på, hvad der kan skrues på for at skærpe kursen endnu mere over for fremmedkrigere. Vi forventer meget snart at kunne præsentere en række yderligere initiativer.

[Afslutning]

For der må ikke herske tvivl om, at fremmedkrigere er uønskede i Danmark.

Og at regeringen er villig til at tage de initiativer, der er nødvendige.

Det håber og tror jeg selvfølgelig også på, at Folketingets partier vil bakke op om.

Tak for ordet.